

O Lékařích bez hranic

Lékaři bez hranic jsou nezávislá mezinárodní humanitární organizace, která ve více než 60 zemích světa poskytuje akutní zdravotnickou pomoc lidem postiženým ozbrojenými konflikty, epidemiemi či přírodními katastrofami. Už od roku 1971 ošetřujeme oběti násilí, léčíme nemocné bez přístupu ke zdravotní péči, provozujeme mobilní kliniky v odlehlých oblastech, provádíme očkovací kampaně a zpět přinášíme svědectví o situaci lidí v nouzi. Ročně vyjíždí na misi kolem 7000 zdravotnických i nezdravotnických profesionálů, mezi nimi i několik desítek spolupracovníků z ČR a SR. V roce 1999 byla organizaci udělena Nobelova cena za mír.

Práce v terénu

V terénu máme kolem 3.000 mezinárodních spolupracovníků, po jejichž boku pracuje na 30.000 místních zaměstnanců. Společně poskytují život zachraňující lékařskou a humanitární pomoc lidem, kteří by jinak neměli žádný přístup ke zdravotní péči, pitné vodě či přístřeší.

Koho potřebujeme

Pro naše projekty v zahraničí hledáme spolupracovníky ze zdravotnických, administrativních i technických profesí. Ti všichni přinášejí své profesionální schopnosti, praktické zkušenosti, stejně jako odhodlání přinášet pomoc lidem v krizových situacích. Spolupracovníkům garantujeme dynamickou a intenzivní práci po boku lidí, kteří věří v pomoc lidem v ohrožení.

Jak fungují naše projekty

Nový projekt Lékaři bez hranic zahájí, když odhalí výskyt humanitární krize nebo když je ke spuštění projektu vyzve vláda určitého státu, případně agentura OSN.

V každém případě se na místo vydá průzkumný tým složený ze zkušených pracovníků Lékařů bez hranic a zhodnotí aktuální lékařské, nutriční i hygienické potřeby, politické klima, bezpečnostní situaci, dopravní možnosti a místní infrastrukturu.

Tým o svých poznatcích informuje operační centrum a přidá doporučení, jak postupovat dál.

Operační centrum pak závazně rozhodne o zahájení projektu, stanoví zdravotnické priority, určí složení týmu a rozhodne o potřebné výbavě.

Po zahájení nového projektu jsou většinou nutné následující kroky:

Rozsáhlé očkovací kampaně

V akutních krizových situacích, když na malém prostoru ve špatných hygienických podmínkách žije velké množství oslabených lidí, často dochází ke vzniku epidemií.

V podobných podmínkách se šíří především žlutá zimnice, cholera, spalničky a meningitida. Šíření dokáže zabránit jen rozsáhlá očkovací kampaň.

Výcvik a supervize lékařského personálu

Bez místního lékařského personálu by Lékaři bez hranic nedokázali fungovat. Někdy se ovšem stane, že vyškolení lékaři a sestry musí krizovou oblast narychlo opustit a ti, kteří v ní zůstanou, nemají dostatečný výcvik či zkušenosti.

V těchto případech poskytují Lékaři bez hranic dodatečný trénink a supervizi v nejrůznějších oblastech od primární zdravotní péče přes předepisování léků a diagnostiku až k psychosociální péči.

Veškerý výcvik probíhá podle pevných směrnic, abychom mohli zaručit stejnou úroveň výsledků ve všech programech.

Zajištění kvalitní pitné vody a hygieny

Čistá pitná voda a hygienická zařízení jsou nezbytností v každé situaci, kdy se snažíme zabránit vypuknutí epidemie.

Lékaři bez hranic zaměstnávají specialisty, kteří dokážou postavit potřebná hygienická zařízení s využitím stávajících vodních zdrojů, nově vykopaných studní, potrubí, plastových vodních nádrží, cisteren a zařízení pro stavbu toalet.

Shromažďování dat

Pro monitoring zdravotního stavu obyvatel krizové oblasti je v daném regionu nutné shromažďovat potřebná zdravotnická data – údaje o úmrtnosti, o počtu pacientů trpících určitými chorobami, o stupni podvýživy apod.

Tato data se běžně shromažďují během vyšetření v nemocnicích či na ambulantních klinikách, případně při návštěvách lékařů u pacientů doma. Někdy se za účelem zjišťování konkrétních skutečností pořádají i speciální průzkumy.

Terapeutická výživa při podvýživě

Nedostatek vhodných zdrojů potravin nebo nefunkční zemědělství často způsobuje podvýživu, hlavně u běženců či obětí ozbrojených konfliktů. Lékaři bez hranic v oblastech svého působení pravidelně monitorují stav výživy.

Těžce podvyživeným dětem je zapotřebí podávat jídlo pod lékařským dohledem. Pro tento účel zřizují Lékaři bez hranic léčebná výživová centra, kde děti mohou přebývat společně s matkami.

Děti, jejichž stav není tak kritický, těhotné ženy a kojící matky navštěvují ambulantní výživová centra, kde dostávají potraviny obohacené o potřebné vitamíny a minerály.

Péče o pacienty

Primární činnost jakékoli lékařské humanitární organizace spočívá v diagnostice a léčbě nemocných. V našem případě se o to stará především místní lékařský personál najatý Lékaři bez hranic a zahraniční spolupracovníci.

Zkušení pracovníci pak práci koordinují, v případě potřeby zajišťují potřebnou podporu a výcvik a starají se o dostatečné množství léků a zdravotnických materiálů.

Pro případ potřeby vytvořili Lékaři bez hranic speciální programy pro léčbu určitých nemocí, např. kala azar, tuberkulózy, spavé nemoci či malárie. Pokud počet obětí bojů přesáhne možnosti místních nemocnic, poskytují Lékaři bez hranic i chirurgickou pomoc.

Péče o matky a děti

Ženy s dětmi patří v krizových situacích, do nichž se Lékaři bez hranic zapojují, k nejohroženějším skupinám vůbec.

Mezi důležité součásti naší práce proto patří kontroly v těhotenství, prenatální péče, speciální výživové programy, očkovací kampaně, kontrola porodnosti, léčba pohlavních chorob i zdravotnická osvěta.

Distribuce léků a zdravotnického materiálu

Dodávky léků a zdravotnického materiálu mohou přerušit boje, nebezpečné podmínky, zničené silnice, nedostatek přepravních vozidel nebo nedostatek finančních prostředků.

V takovém případě Lékaři bez hranic pomáhají při obnovení dodavatelského řetězce.

Duševní zdraví

Smrt blízkých, teror, očitě svědectví masakrů, hlad, žízeň, zima – to je jen několik z mnoha traumatických zážitků, které mohou mít za následek vážné duševní obtíže obětí konfliktů a krizových situací obecně.

Bez odborné pomoci mohou oběti traumatických zážitků začít trpět nespavostí, záchvaty agresivity, bolestmi hlavy, apatií a dalšími fyziologickými a psychosociálními symptomy. Nakonec tak samy sebe začnou zanedbávat a mají velké problémy s návratem k normálnímu životu.

Lékaři bez hranic zahájili svůj první program zaměřený na duševní zdraví v roce 1991. Od té doby se psychosociální péče stala důležitým stavebním prvkem v mnoha krizových i dlouhodobých projektech organizace.

Obnovování nemocnic a klinik

V akutních i chronických konfliktních situacích dochází často k poškození nemocnic a klinik – některé padnou za oběť bojům, jiné špatné údržbě nebo drancování.

Lékaři bez hranic se v případě potřeby starají o rekonstrukci a případně opětovné vybavení těchto zdravotnických zařízení.

Léčba a prevence HIV/AIDS

Součástí takřka všech programů Lékařů bez hranic je všeobecná zdravotnická osvěta. Ve stále více zemích se tato osvěta týká i HIV/AIDS.

K nárůstu infekcí virem HIV vede především bída, turistika, prostituce, nedostatek informací, nedostatek peněz a neochota používat prezervativy.

Součástí mnohých projektů Lékařů bez hranic je proto šíření informací a vědomostí, jimiž lze bojovat s lokálními předsudky, falešnou pýchou a přehnanými obavami. Rovněž je zapotřebí vysvětlovat význam použití kondomů.

Lékaři bez hranic se HIV / AIDS věnují od 90. let minulého století, od kdy zavádějí v různých zemích inovační a vzorové programy léčby HIV/AIDS s použitím nových postupů a v oblastech, v nichž se tuto léčbu dříve organizovat nedařilo. Pacientům nakaženým virem HIV podáváme antiretrovirové léky a staráme se o prevenci přenosu viru z matky na plod.

Více informací na www.lekari-bez-hranic.cz